

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE
„Mezinárodní adopce dětí z Ugandy“
Katedra filosofie a religionistiky

Autor práce: Miroslava Doležalová

Vedoucí práce: doc. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.

Posudek vypracoval: Daniel D. Novotný, Ph.D.

V úvodu práce (str. 5) si autorka stanoví za cíl „zaměřit se na etickou stránku mezirasových adopcí a pokusit se zjistit, zda je opravdu v nejlepším zájmu dítěte, či pouze naplněním přání žadatele o adopci. Práce se zaměří na to, zda již ze samotné podstaty různosti rasy dítěte a adoptivních rodičů není eticky nesprávná.“

V devíti kapitolách se autorka věnuje následujícím tématům: Uganda (kap. 1-2), HIV/AIDS (kap. 3), sirotci a opuštěné děti (kap. 4-5), mezinárodní legislativa a adopce (kap. 6), mezinárodní adopce v Ugandě (kap. 7), mezinárodní adopce v ČR (kap. 8), etická rovina mezirasové adopce (kap. 9).

Již z tematického dělení kapitol je patrné, že deklarovaná etická stránka mezirasových adopcí je spíše jen okrajovým tématem probíraným v poslední kapitole. Zdůvodněnou odpověď na otázku po etice mezirasových adopcí z úvodu ovšem nenacházím explicitně ani v této poslední kapitole.

Autorka nicméně představuje své téma zajímavým a komplexním způsobem. Informace čerpá nejen z knižní literatury, ale i z novin, televize, různých internetových zdrojů a rozhovorů, které sama uskutečnila (s dvěma rodiči adoptovaných dětí a mladou ugandskou ženou žijící v ČR). V závěrečném odstavci se navíc dozvíme, že autorka sama žila tři roky v Ugandě, což ovšem z práce samé zřejmě není. Metodologicky tedy práce spadá spíše do antropologie než do etiky (jakožto filosofické disciplíny). K použité metodologii by bylo vhodné říci něco explicitně, což autorka nečiní.

Z formálního hlediska práce splňuje základní parametry diplomové práce (rozsah, práce s literaturou, struktura, atd.). V textu ovšem není dostatek poznámek po čarou, které by indikovaly odkud jsou informace čerpány (např. s. 31-2, statistiky s. 33, s. 34-36, s. 41-44, atd.). Grafy a obrázky nejsou systematicky a průběžně číslovány. Některé citáty jsou neúměrně dlouhé (s. 51-53). Z dalších drobnějších nedostatků si uvedeme:

S. 5 „Druhá část práce ...“. Práce je dělena na kapitoly. Autorka má patrně na mysli kapitolu devátou.

S. 21 „HIV Treatment Provisions“ Není mi zřejmá návaznost grafu a textu kapitoly.

S. 38 text bezdůvodně kolísá mezi výrazy „adoptivní rodiče“ a „budoucí osvojitelé“

S. 39 „Zákonodárci a odborníci si však uvědomují, že zrušením této možnosti znemožňují v podstatě cizincům adoptovat ugandské děti.“ Jaké možnosti? (Text odstavce mi není jasný)

S. 46 „ugandských šilinků“ – bylo by vhodné uvést pro čtenáře měnový kurs.

S. 48 uvedené statistické údaje z Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí jsou pouze z r. 2010 a 2011, proč?

S. 58 čtvrtý odstavec odshora je špatně zalomený.

S. 58 Výrazy „bělošský“ a „černošský“ jsou v jednom výskytu v uvozovkách, proč?

S. 59 „Rozdíly v argumentaci každého konce této protipolní křivky nás možná dovede k zamyšlení, jak schopnost argumentace vede ke konfliktům“ Co toto souvětí znamená?

S. 63 autorka zmiňuje bez odkazu průzkum provedený „studentem Masarykovy university v r. 2012“

Navzdory uvedeným nedostatkům doporučuji práci k obhajobě.

Otázky k diskusi:

Ugandské děti lze do ČR adoptovat oficiální (haagskou) cestou a neoficiální (nehaagskou) cestou. Autorka krátce kritizuje nehaagské adopce (s. 49), přičemž čerpá z informací poskytnutých českým Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Tento Úřad ovšem, jak autorka sama píše, za deset let svého působení nepodpořil ani jedinou mezinárodní adopci. Je tedy vůbec nehaagská adopce možná? Je kritika nehaagských adopcí, kterou Úřad hlásá, oprávněná?

Autorka kritizuje stav ugandského sociálního a právního systému, ovšem z uvedeného popisu se ugandský systém týkající se adopcí jeví jako pečlivý, důkladný a propracovaný – na rozdíl od českého. Čím si to vysvětlit? Znamená to, že se jedná o propracovanost pouze teoretickou, v praxi neuplatňovanou?

K úvodní otázce: Souhlasí autorka s tím, že adopce z Ugandy není principiálně (tj. eticky) nesprávná, je ovšem obtížná a proto je třeba k ní přistupovat spíše výjimečně? (srov. s. 60 a s. 75). Za jakých okolností? Z jakých důvodů není mezi-rasová adopce eticky nesprávná?

10.5.2016